РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРОЕКТ

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ (ОБН., ДВ, БР. 59 ОТ 2006 Г.; ИЗМ., БР. 105 ОТ 2006 Г., БР. 52, 59 И 109 ОТ 2007 Г., БР. 69 ОТ 2008 Г. И БР. 23, 24, 44, 93 И 95 ОТ 2009 Г.)

§ 1. В чл. 2, ал. 2 се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „извършване на услуги по парични преводи, а след 1 ноември 2009 г.” и тирето след тях се заличават.

2. В т. 2 думите „платежни карти” и запетаята след тях се заличават.

3. Точка 12 се изменя така:

„12. придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и други);”.

§ 2. Създава се чл. 29б:

„Чл. 29б. (1) Преобразуване на банка чрез сливане се допуска само с друга банка. Разрешение се издава само ако новоучреденото дружество получи лиценз за банка.

(2) Преобразуване на банка чрез вливане се допуска само ако приемащото дружество е банка. В банка могат да се влеят друга банка, платежна институция, инвестиционен посредник или финансова институция.

(3) Разрешение за вливане по ал. 2 не се издава, ако лицензът на приемащата банка не й позволява да извършва дейността на вливащото се дружество.

(4) Не се издава разрешение за преобразуване на банка, лицензирана от БНБ, чрез промяна на правната форма или чрез прехвърляне цялото имущество на едноличния собственик.

(5) За издаване на разрешение за разделяне или отделяне приемащите, съответно новоучредените, дружества трябва да притежават съответния лиценз, ако вследствие на правоприемството към тях преминават права и задължения, възникнали при извършване на дейности, за които се изисква лиценз.”

§ 3. В чл. 36, ал. 2, т. 1 след думите „изискуемите парични задължения” се добавя „в приемлив период от време”.

§ 4. В чл. 39, ал. 2, т. 4 думата „оперативен” се заменя с „операционен”.

§ 5. В чл. 40, ал. 2 т. 4 се изменя така:

„4. разрешава и утвърждава използването за надзорни цели на:

а) вътрешнорейтингови подходи за измерване на кредитен риск;

б) усъвършенствани подходи за измерване на операционен риск;

в) вътрешни модели за измерване на пазарен риск и риск от контрагента;”.

§ 6. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 6 се отменя.

2. В ал. 7 след думата „определя” се добавя „с наредба”, а накрая думите „и 6, както и по чл. 45, ал. 6” се заличават.

3. Създава се ал. 8:

„(8) Експозицията към друга кредитна институция или инвестиционен посредник или икономически свързани лица, едно от които е кредитна институция или инвестиционен посредник, може да надвишава съотношението по ал. 5 при условия, определени с наредба на БНБ.”

§ 7. В чл. 45 ал. 6 се изменя така:

„(6) Общата експозиция на банката към лице по ал. 1, което не е кредитна институция или инвестиционен посредник, не може да надвишава 10 на сто от собствения й капитал. Общият размер на всички формирани експозиции на банката към лицата по изречение първо не може да надхвърля 20 на сто от собствения й капитал.”

§ 8. В чл. 57 се създава ал. 4:

„(4) В случаите на променлив лихвен процент по влог банката уведомява клиента по уговорен между страните начин за всяка промяна, водеща до намаляване на лихвата, преди влизането й в сила.”

§ 9. В чл. 58 се създава ал. 3:

„(3) В случаите на увеличаване на лихвата или на общите разходи по кредит банката уведомява клиента по уговорен между страните начин за това преди влизане на промяната в сила, като посочва размера на променените погасителни вноски.”

§ 10. В чл. 64 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 10 накрая се добавя „в качеството им

на институции, провеждащи парична политика, когато тази информация е необходима за изпълнението на техните законоустановени функции, включително за провеждане на парична политика и свързаното осигуряване на ликвидност, надзор над платежните системи, системите за клиринг и сетълмент и за поддържане на финансова стабилност, включително при възникване на извънредна ситуация по чл. 93, ал. 1”.

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) При възникване на извънредна ситуация съгласно чл. 93, ал. 1 лицата по чл. 63, ал. 3 могат да предоставят информация, представляваща професионална тайна, на органите на Република България и на другите държави членки, отговарящи за законодателството в областта на надзора върху кредитните и финансовите институции, инвестиционните посредници и застрахователите, когато е необходима за изпълнение на техните функции.”

3. Досегашните ал. 2, 3, 4 и 5 стават съответно ал. 3, 4, 5 и 6.

§ 11. В чл. 73, ал. 1 се създава т. 8:

„8. системите за превенция срещу риска от изпирането на пари.”

§ 12. Създават се членове 73а и 73б:

„Чл. 73а. (1) Банките изграждат надеждни, ефективни и цялостни стратегии и процеси на текуща база за оценка и поддържане на размера, видовете и разпределението на вътрешния капитал, който считат за адекватен за покриване на характера и степента на рисковете, на които са или могат да бъдат изложени.

(2) Банките извършват редовен вътрешен преглед на стратегиите и процесите по ал. 1 с цел да се гарантира, че те са всеобхватни и пропорционални на характера, мащаба и сложността на осъществяваната от тях дейност.

Чл. 73б. (1) Банките приемат и прилагат политика за възнагражденията на лицата, които работят за тях.

(2) По отношение на администраторите и другите лица, упражняването на чиито права и задължения оказва съществено влияние върху рисковия профил, политиката трябва да е съобразена с бизнес стратегията и дългосрочните цели на банката. Политиката за възнагражденията трябва да насърчава надеждното управление на риска и да не предразполага към поемане на риск, който излиза извън рамките на рисковия профил на банката.

(3) Политиката за възнагражденията трябва да бъде изградена на принципи, осигуряващи съобразяването й с

големината, вътрешната организация на банката, както и с характера, обхвата и сложността на осъществяваните от нея дейности. Принципите и изискванията за политиката по възнагражденията и нейното оповестяване се уреждат в наредба на БНБ.”

§ 13. В чл. 76 се правят следните допълнения:

1. В ал. 7, т. 2 след думите „от банката” се добавя „годишни финансови и”.

2. В ал. 8, изречение първо след думите „от проверката” се добавя „по ал. 7”.

§ 14. В чл. 78, ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „както и за клонове на кредитни институции от трети държави, в които счетоводната рамка е еквивалентна на изискванията на Директива 86/635/ЕИО и за които е налице реципрочно третиране”.

§ 15. Създават се членове 79а и 79б:

„Чл. 79а. При изпълнение на задълженията си по този закон БНБ:

1. участва в дейността на Комитета на европейските банкови надзорни органи (КЕБНО);

2. следва насоките, препоръките, стандартите и другите мерки, приети от КЕБНО, освен в случаите, когато са налице основателни причини за неприлагането им, които е длъжна да изложи.

Чл. 79б. При упражняване на надзорните си функции спрямо банка, лицензирана в Република България, която осъществява дейност в една или повече държави членки, или спрямо банка, лицензирана в друга държава членка, която осъществява дейност чрез клон в Република България, БНБ отчита потенциалното въздействие на своите решения върху финансовата стабилност на тези държави членки, особено при извънредни ситуации, въз основа на наличната информация към съответния момент.”

§ 16. Създават се членове 87а, 87б и 87в:

„Чл. 87а. (1) Българската народна банка може да поиска от консолидиращия надзорен орган, когато има такъв, или от компетентния орган от изпращащата държава, определен клон на банка, лицензирана в държава членка, чрез който осъществява дейност в Република България, да се счита за значим. В искането се посочват причините за определяне на клона за значим, като изрично се отбелязва и следната информация:

1. дали пазарният дял на депозитите в съответния клон на банката надвишава 2 на сто в Република България;

2. възможното въздействие от спирането или прекратяването на дейността на банката върху пазарната ликвидност, платежните системи и системите за клиринг и сетълмент в Република България, и

3. размерът и значението на съответния клон, като се вземат предвид броят на клиентите му спрямо банковата или финансовата система на Република България.

(2) Българската народна банка съвместно с компетентния орган от изпращащата държава и консолидиращия надзорен орган, ако има такъв, вземат решение за определяне на даден клон като значим в двумесечен срок от постъпване на искането.

(3) Ако в срока по ал. 2 не бъде постигнато съвместно решение, БНБ взема самостоятелно решение в рамките на допълнителен срок от два месеца. Българската народна банка предоставя решението на консолидиращия надзорен орган и компетентния орган от изпращащата държава.

(4) Решенията по ал. 2 и 3 се мотивират, като в тях се посочват становищата на консолидиращия надзорен орган и на компетентния орган от изпращащата държава.

(5) Определянето на даден клон за значим не засяга правомощията и функциите на БНБ по този закон.

Чл. 87б. (1) Българската народна банка участва при вземането на решение относно искане от компетентен орган на приемаща държава за определяне на клон на банка за значим, когато:

1. банката е лицензирана в Република България, или

2. Българската народна банка е консолидиращ надзорен орган спрямо тази банка.

(2) Решението по ал. 1 се взема в срок два месеца от получаване на искането.

(3) Когато не е постигнато съвместно решение по ал. 1 в двумесечен срок и компетентният орган на приемащата държава е взел самостоятелно решение, то е задължително за БНБ.

(4) Българската народна банка предоставя на компетентния орган на приемащата държава, в която банка, лицензирана в Република България, извършва дейност чрез клон, определен като значим, информацията по чл. 95, ал. 3, т. 3 и 4 и сътрудничи с него съгласно чл. 92, ал. 1, т. 3.

(5) При възникване на извънредна ситуация в банка, лицензирана в Република България със значим клон, която потенциално застрашава финансовата стабилност в Република България или в приемащата държава членка, БНБ уведомява органите по чл. 64, ал. 1, т. 10 и чл. 64, ал. 2.

(6) Определянето на даден клон за значим не засяга правомощията и функциите на БНБ по този закон.

Чл. 87в. (1) Когато чл. 92д не е приложим и БНБ упражнява надзор върху банка със значими клонове в други държави членки, БНБ създава и председателства надзорна колегия от компетентни органи от тези държави с цел улесняване на сътрудничеството по чл. 87 и чл. 87б, ал. 4 и 5. Надзорната колегия се създава и извършва дейността си въз основа на писмени правила, определени от БНБ след консултация със съответните компетентни органи.

(2) Българската народна банка определя компетентните органи, които ще участват във всяко заседание или дейност на колегията, като отчита значението на тези органи за надзорната дейност, която ще бъде планирана или координирана, включително възможното въздействие върху финансовата стабилност в съответните държави членки съгласно чл. 79б, и задълженията по чл. 87б, ал. 4 и 5.

(3) Българската народна банка предварително предоставя на всички членове на надзорната колегия информацията относно организацията на заседанието, основните въпроси, които ще се обсъждат, и действията, които ще се разглеждат. Българската народна банка предоставя своевременно на всички членове на надзорната колегия и цялата информация относно взетите на тези заседания решения и предприетите мерки.

(4) Когато не е приложим чл. 92е и в Република България е установен значим клон, БНБ участва в надзорна колегия, председателствана от компетентния орган на изпращащата държава.”

§ 17. В чл. 92 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея:

а) точка 2 се изменя така:

„2. планира и координира текущата надзорна дейност в сътрудничество със съответните компетентни органи от държави членки;”

б) точка 3 се изменя така:

„3. планира и координира надзорната дейност в сътрудничество със съответните компетентни органи, а при необходимост - и с централните банки, при подготовката на действия в случай на извънредна ситуация, включително неблагоприятно развитие на състоянието на банките или финансовите пазари, като при възможност се използват установени канали за връзка при управлението на кризи.”

2. Създава се ал. 2:

„(2) Планирането и координирането на надзорната дейност по ал. 1, т. 3 включва мерките по чл. 95, ал. 6, т. 2, изготвянето на съвместни оценки, изпълнението на планове за непредвидени обстоятелства и информиране на обществеността.”

§ 18. Създават се членове 92а - 92е:

„Чл. 92а. (1) Когато кредитна институция майка от Европейския съюз и нейни дъщерни дружества или дъщерните дружества на финансов холдинг майка от Европейския съюз – обект на надзор от БНБ, са подали заявление за издаване на разрешение по чл. 40, ал. 2, т. 4, БНБ съвместно с другите компетентни органи в 6-месечен срок от получаване на заявлението вземат общо решение за отказ или за издаване на разрешение и определят сроковете и условията, при които то се издава.

(2) Заявлението се подава до БНБ, която незабавно предоставя копие от него на другите компетентни органи.

(3) Ако в срока по ал. 1 не бъде постигнато съвместно решение, БНБ взема самостоятелно решение.

(4) Решенията по ал. 1 и 3 се мотивират, като в тях се посочват становищата на другите компетентни органи, изразени в 6-месечния срок по ал. 1. Решенията се предоставят на заявителя, а решението по ал. 3 – и на другите компетентни органи.

Чл. 92б. (1) При получаване на искане от компетентен орган на държава членка във връзка с постъпило при него заявление за издаване на разрешение по чл. 40, ал. 2, т. 4, подадено от кредитна институция майка от Европейския съюз и нейни дъщерни дружества, едно от които е кредитна институция, лицензирана в Република България, или съвместно от дъщерните дружества на финансов холдинг майка от Европейския съюз, едно от които е кредитна институция, лицензирана в Република България, БНБ участва при вземането на общо решение за отказ или издаване на разрешение и при определянето на сроковете и условията, при които то се издава.

(2) Когато не е постигнато съвместно решение по ал. 1 в 6-месечен срок и консолидиращият надзорен орган е взел самостоятелно решение, то е задължително за БНБ.

Чл. 92в. (1) Когато е консолидиращ надзорен орган, при прилагането на чл. 73а, чл. 79, ал. 2 и 3 и при прилагането на мярка във връзка с нарушение по чл. 103, ал. 1, т. 11 БНБ съвместно с другите компетентни органи, отговарящи за надзора над дъщерните дружества на кредитна институция майка от Европейския съюз или на финансов холдинг майка от Европейския съюз, вземат съвместно решение за определяне адекватността на консолидирания собствен капитал

на предприятието майка по отношение на финансовото му състояние и рисков профил и за определяне на допълнително капиталово изискване съгласно чл. 103, ал. 2, т. 5 както за всяко дружество в рамките на банковата група или финансовия холдинг, така и на консолидирана основа.

(2) Решението се взема в срок 4 месеца от датата, на която БНБ е предоставила на другите компетентни органи доклад, съдържащ оценка на риска на групата, в съответствие с чл. 73а, чл. 79, ал. 2 и 3 и при прилагане на мярка във връзка с нарушение по чл. 103, ал. 1, т. 11. При вземането на решение се отчита оценката на риска на дъщерните дружества, извършена от другите компетентни органи.

(3) Ако в срока по ал. 2 не бъде постигнато съвместно решение, БНБ взема самостоятелно решение относно прилагането на консолидирана основа на чл. 73а, чл. 79, ал. 2 и 3, на мярка във връзка с нарушение по чл. 103, ал. 1, т. 11 и на мярка по чл. 103, ал. 2, т. 5, като отчита оценката на риска на дъщерните дружества, извършена от другите компетентни органи. Преди да вземе самостоятелно решение, БНБ по собствена инициатива или по искане на някой от другите компетентни органи се консултира с КЕБНО, като взема предвид неговата препоръка и се мотивира за всяко съществено отклонение от нея.

(4) Решенията по ал. 1 и 3 се мотивират и предоставят на кредитната институция майка от Европейския съюз, а по ал. 3 – и на другите компетентни органи. В мотивите на решението по ал. 3 се посочват становищата на другите компетентни органи, изразени в срока по ал. 2.

(5) Решенията по ал. 1 и 3 се преразглеждат ежегодно или при възникване на извънредни обстоятелства, когато някой от другите компетентни органи отправи мотивирано писмено искане до БНБ за актуализиране на решението за прилагането на мярка по чл. 103, ал. 2, т. 5. В случай на такова искане БНБ може да преразгледа решенията по ал. 1 и 3 само с участието на компетентния орган, отправил искането.

Чл. 92г. (1) Когато банка, лицензирана в Република България, е дъщерно дружество на кредитна институция майка от Европейския съюз или на финансов холдинг майка от Европейския съюз, БНБ участва при вземането на съвместно решение за определяне на адекватността на консолидирания собствен капитал на предприятието майка по отношение на финансовото му състояние и рисков профил и за определяне на допълнително капиталово изискване както за всяко дружество в рамките на банковата група или финансовия холдинг, така и на консолидирана основа.

(2) Когато не е постигнато съвместно решение по ал. 1, БНБ може да поиска консолидиращият надзорен орган да се

консултира с КЕБНО.

(3) Ако не бъде постигнато съвместно решение, БНБ взема самостоятелно решение относно прилагането на чл. 73а, чл. 79, ал. 2 и 3, прилагането на мярка във връзка с нарушение по чл. 103, ал. 1, т. 11 и на мярка по чл. 103, ал. 2, т. 5 спрямо банката, като отчита становището на консолидиращия надзорен орган и препоръката на КЕБНО, когато такава е поискана.

(4) Решенията по ал. 1 и 3 се преразглеждат ежегодно. При възникване на извънредна ситуация БНБ може да отправи мотивирано искане за преразглеждане на решението по ал. 1 или на самостоятелното решение на консолидиращия надзорен орган за актуализиране на решението за прилагане на мярка по чл. 136, ал. 2 от Директива 2006/48/ЕО.

Чл. 92д. (1) Българската народна банка, когато е консолидиращ надзорен орган, създава надзорни колегии от компетентни органи за улесняване изпълнението на функциите по чл. 92, 92а, 92в и 93 и осигурява подходящо ниво на координация и сътрудничество със съответните компетентни органи на трети държави, когато е целесъобразно, при спазване на изискванията за поверителност съгласно ал. 5 и на законодателството на Европейския съюз.

(2) Надзорните колегии осигуряват подходяща организация за изпълнение на следните цели и задачи:

1. обмен на информация;

2. постигане на съгласие по възлагане на задачи и делегиране на правомощия на доброволна основа, когато е подходящо;

3. определяне на план за извършване на проверки, основан на оценка на риска на групата съгласно чл. 79, ал. 2 и 3 и чл. 103, ал. 1, т. 11;

4. повишаване ефективността на надзора чрез премахване на излишното дублиране на надзорни изисквания, включително във връзка с исканията за информация по чл. 93, ал. 2 и чл. 95, ал. 2;

5. последователно прилагане на предвидените в Директива 2006/48/ЕО изисквания за разумен надзор по отношение на всички дружества в групата, без да се засягат възможностите и правото на преценка, предоставени от законодателството на Европейския съюз;

6. прилагане на чл. 92, ал. 1, т. 3 при отчитане на дейността на други форуми, които могат да бъдат създадени в тази област.

(3) Българската народна банка си сътрудничи с другите компетентни органи, които участват в надзорната колегия. Предвидените в чл. 63-65 изисквания не възпрепятстват обмена на поверителна информация.

(4) За създаването и дейността на надзорните колегии БНБ след консултации с другите компетентни органи сключва с тях писмени споразумения по чл. 94.

(5) В надзорните колегии могат да участват компетентните органи, отговарящи за надзора върху дъщерни дружества на кредитна институция майка от Европейския съюз или на финансов холдинг майка от Европейския съюз, компетентните органи на приемащата държава, в която са установени значими клонове, а когато е подходящо - и централните банки, както и компетентните органи на трети държави, при спазване на изисквания за поверителност, които според всички участващи компетентни органи са еквивалентни на изискванията съгласно глава първа, раздел II от Директива 2006/48/ЕО.

(6) Българската народна банка ръководи заседанията на надзорната колегия и определя компетентните органи, които ще участват във всяко заседание или дейност на колегията, като отчита значението за тези органи на надзорната дейност, която ще бъде планирана или координирана, включително възможното въздействие върху финансовата стабилност в съответните държави членки съгласно чл. 79б, и задълженията по чл. 87б, ал. 3 и 4.

(7) Българската народна банка предварително предоставя на всички членове на надзорната колегия информацията относно организацията на заседанието, основните въпроси, които ще се обсъждат, и действията, които ще се разглеждат. Българската народна банка предоставя своевременно на всички членове на надзорната колегия и цялата информация относно взетите на тези заседания решения и предприетите мерки.

(8) Българската народна банка информира КЕБНО за дейността на надзорните колегии, включително при извънредни ситуации, и му предоставя цялата информация от съществено значение за целите на надзорната конвергенция.

(9) Създаването и дейността на надзорна колегия не засягат правомощията на БНБ по този закон.

Чл. 92е. Българската народна банка участва в надзорна колегия, когато извършва надзор на индивидуална основа върху банка, която е дъщерно дружество на кредитна институция майка от Европейския съюз или на финансов холдинг майка от Европейския съюз. Член 92д се прилага съответно.”

§ 19. В чл. 93 ал. 1 се изменя така:

„(1) При възникване на извънредна ситуация,

включително неблагоприятно развитие на финансовите пазари, която потенциално застрашава ликвидността им или финансовата стабилност в Република България или в друга държава членка, където са лицензирани дружества от групата или са установени значими клонове, БНБ, когато е консолидиращ надзорен орган, незабавно уведомява органите по чл. 64, ал. 1, т. 10 и чл. 64, ал. 2 в съответните държави членки и им предоставя цялата информация, която е съществена за упражняване на техните функции.”

§ 20. В чл. 103, ал. 2, т. 5 накрая се поставя точка и запетая и се добавя „когато банка не отговаря на изискванията по чл. 73, ал. 1 и чл. 73а или при прегледа и оценката по чл. 79, ал. 2 е установено, че не осигурява стабилно управление и покритие на рисковете, БНБ налага допълнително капиталово изискване над минимално изискуемото, ако в резултат на самостоятелното прилагане на други мерки не се очаква в рамките на подходящ срок банката да подобри в достатъчна степен правилата, процедурите, механизмите и стратегиите си”.

§ 21. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1, ал. 1:

а) в т. 5:

аа) основният текст се изменя така:

„5. "Икономически свързани лица" са две или повече лица, които са носители на общ риск, тъй като са финансово (делово) обвързани по такъв начин, че ако едно от тях има финансови проблеми, включително при финансиране или погасяване на задълженията си, има вероятност другото или всички останали също да изпитат затруднения при финансиране на дейността или при изпълнение на задълженията си. Такива са и две или повече лица, свързани по един или по няколко от следните начини:”;

бб) буква „б” се отменя.

б) създава се т. 31:

„31. „Консолидиращ надзорен орган“ е компетентният орган, който отговаря за упражняването на надзор на консолидирана основа върху кредитна институция майка от Европейския съюз и върху кредитна институция, контролирана от финансов холдинг майка от Европейския съюз.”

2. В § 4 навсякъде абревиатурите „ЕЕС” и „ЕС” се заменят съответно с „ЕИО” и „ЕО”, след думите „реорганизацията и прекратяването на кредитни институции” съюзът „и” се заличава и се поставя запетая, а накрая се добавя „и на Директива 2009/111/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 2006/48/ЕО, 2006/49/ЕО и 2007/64/ЕО по отношение на банки – филиали на централни

институции, определени елементи на собствения капитал, големи експозиции, надзорна уредба и управление при кризи”.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 22. До 31 декември 2012 г. срокът по чл. 92в, ал. 2 е шест месеца.

§ 23. Законът влиза в сила от 31 декември 2010 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ……. 2010 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(ЦЕЦКА ЦАЧЕВА)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Проектът за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции цели хармонизиране на българското законодателство с последните достижения на правото на Европейския съюз в банковата сфера, преодоляването на някои несъвършенства и пропуски в действащия закон, установени от практиката по прилагането на закона, както и привеждането на разпоредбите на закона в съответствие с измененията на други закони.

С проекта се въвеждат основните изисквания на Директива 2009/111/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 2006/48/ЕО, 2006/49/ЕО и 2007/64/ЕО по отношение на банки -филиали на централни институции, определени елементи на собствения капитал, големи експозиции, надзорна уредба и управление при кризи (Директива 2009/111/ЕО), чиято цел е да се повиши ефективността на надзора и да се подобри сътрудничеството между компетентните органи в отделните държави членки, които упражняват надзор върху банките, особено по отношение на тези от тях, които извършват дейност в няколко държави членки, както и на банкови групи или финансови холдинги, включващи дружества със седалища в различни държави членки. Измененията са в отговор на финансовата криза, която подчерта необходимостта от по-добра координация между компетентните органи с цел осигуряване на цялата необходима информация при осъществяване на възложените им функции и за запазване на финансовата стабилност в отделните държави.

С цел усъвършенстване на системата за надзор върху банкови групи и финансови холдинги, които осъществяват дейност в няколко държави членки, проектът въвежда изискване за вземане на съвместни решения между компетентните органи при определяне адекватността на консолидирания собствен капитал. В закона се определят детайлно условията и сроковете за вземане на такива решения, редът, по който се вземат, и механизмите за действие в случаите, когато не може да бъде постигнато съгласие между компетентните органи.

Със законопроекта се предвижда и създаването на надзорни колегии, чиято основна задача е да осигурят подходяща организация за обмен на информация и координация на действията на отделните компетентни органи при упражняването на текущия надзор и при възникване на извънредни ситуации. Също така колегиите ще съдействат за ефективното разпределение на правомощията между компетентните органи, ще предотвратят дублирането на надзорни изисквания и ще осигурят по-добро взаимодействие между органите. Законопроектът урежда подробно случаите, при които Българската народна банка трябва да

създаде надзорна колегия, и случаите, при които тя участва в такава колегия, създадена от друг компетентен орган, както и нейните права и задължения във връзка с ръководството или участието ѝ в надзорни колегии.

С цел подобряване на сътрудничеството между компетентните органи на приемащата и изпращащата държава със законопроекта се предвижда възможност за определяне на даден клон, чрез който дадена банка осъществява дейност в държава, различна от държавата, в която е лицензирана, за значим. Целта е да се даде възможност на компетентния орган на приемащата държава да получи достъп до цялата необходима информация за банката или банковата група, към които принадлежи клонът, и която би могла да има съществено значение при упражняването на надзорните функции на този орган. В проекта са определени изчерпателно критериите и редът за определяне на даден клон като значим и конкретните правомощия на компетентните органи на приемащата и изпращащата държава при сътрудничеството и обмена на информация.

С измененията в проекта се предвижда Българската народна банка като орган, който осъществява надзор върху банките в страната, да отчита потенциалното въздействие на своите решения върху финансовата стабилност на другите държави членки, в които съответните банки осъществяват дейност. Изискването подчертава потенциалното въздействие, което могат да имат актовете на надзорния орган в другите държави членки, за което сътрудничеството между отделните компетентни органи се явява от ключово значение. Също така проектът дава правна основа на участието на Българската народна банка в Комитета на европейските банкови надзорни органи и спазването на неговите насоки в местната банкова система.

С оглед подобряване обмена на информация в проекта се урежда изискване Българската народна банка, когато е консолидиращ надзорен орган, да уведомява централните банки и органите, които осъществяват надзор върху финансовите пазари, финансовите институции и платежните системи в другите държави членки, при възникване на извънредна ситуация, която потенциално застрашава ликвидността или финансовата стабилност в Република България или в друга държава членка, в която дружества от групата или финансовия холдинг имат седалище или е установен значим клон, и да им предоставя цялата информация, която е съществена за упражняване на техните функции.

Наред с транспонирането на разпоредби от Директива 2009/111/ЕО в закона се правят изменения и допълнения, продиктувани от натрупаната практика и насочени към усъвършенстване на заложените механизми. С оглед привеждане в

по-пълно съответствие с приложение 1 на Директива 2006/48/ЕО се изменя обхватът на дейността по придобиване на вземания, извършвана от банките и финансовите институции. Допълва се режимът на издаваните от Българската народна банка разрешения, като се извеждат на законово ниво принципните разпоредби относно специфичните условия за преобразуване на банки (досегашната им уредба е в Наредба № 2 за лицензите, одобренията и разрешенията, издавани от Българската народна банка по Закона за кредитните институции). Подобрява се законовата уредба за защита на правата на банковите клиенти чрез въвеждане на изрично задължение за банката да уведомява депозанта (съответно кредитополучателя) при промяна на лихвите (а при кредитите – и при промяна на общите разходи), засягаща интереса на клиента. В съответствие с Препоръка 2009/384/ЕО на Европейската комисия от 30 април 2009 г. се поставя законовата основа за въвеждане на изисквания по отношение на политиките по възнагражденията, които провеждат банките, регламентират се основните принципи на тяхното изграждане и се създава законова делегация за по-детайлна уредба в наредба на Българската народна банка.

В съответствие с изискването на чл. 4, параграф 1, предложение второ от Директива 2009/111/ЕО се предвижда законът да влезе в сила от 31 декември 2010 г. Съгласно цитираната разпоредба държавите членки следва да изготвят съответните актове за въвеждане на директивата в националните законодателства в срок до 31 октомври 2010 г.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)